REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la ADMINISTRAȚIUNE în Brașov și la următórele Birourĭ de anunciurĭ: In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lessner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIII.

„GAZETA" iese în fiăcare di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de *Duminecă 2 fl.* pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.

Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 120. **Brașov, Marțĭ-Miercurĭ 31 Maiŭ (13 Iunie).** **1900.**

O isbêndă a Cehilor.

Ceea-ce s'a petrecut Vinerĭ până la miedul nopții în camera deputaților din Viena a făcut cea mai adêncă impresiune în cercurile politice din Austria și nu mai puțin în cele din Ungaria, ne mai vorbind de streinătate.

Deși se scia, că Cehii erau decișĭ a continua obstrucțiunea și a purta tóte consecențele ei, a surprins totușĭ faptul, că acéstă obstrucțiune a fost în stare sĕ zădărnicéscă mai curênd decât în douĕ-decĭ și patru de óre mĕsurile, ce le luase guvernul în înțelegere cu partidele din drépta și stânga, „doritóre" de a restabili ordinea în parlament.

Numai Vinerĭ la amiadĭ se stabilise într'o conferență a guvernului cu căpeteniile acestor partide, planul, după care aveau sĕ combată și sĕ paraliseze obstrucțiunea cehică. In séra acelei dile, când avea sĕ fiă pus în lucrare, Cehii înțeleseră intențiunea și de-odată schimbară tactica făcênd obstrucțiune lărmuitóre, ca sĕ împiedece prin sgomotul asurditor de a-se realisa planul de bătaie urzit contra lor.

Despre decursul acestei ședințe, în care Cehii au dovedit, că sciu sĕ și întrécă pe Germanĭ în metoda de obstrucțiune — aducem amĕnunte mai jos. Concertul asurditor, ce l'au aranjat pentru validitarea ei, lovind în pupitre, fluerând și întrebuințând tot felul de instrumente de copii ca trîmbițe, armonice, fluere, scârțiitóre, capace de castróne etc. și care a durat peste cincĭ óre, s'a terminat de-odată prin anunțarea închiderii sesiunei de către ministru-președinte. De douĕ orĭ d-l Koerber a alergat în acest interval la Schönbrunn la împĕratul și înainte de miedul-nopții l'a sculat din somn, cerêndu-i sĕ subscrie decretul de încheiere a sesiunei parlamentului.

Cei din stânga germană sunt fórte supĕrațĭ pe Koerber și pe guvern pentru-că s'a grăbit cu închiderea sesiunei înainte de-a fi dat ocasiune partidelor aliate sĕ ducă lupta până la sfîrșit în contra obstrucțiunei, încercând a-o înfrânge prin obosire, și astfel a ușurat isbânda ei.

Se dice, că tot membrii influențĭ din partidele dreptei, și mai ales cei din clubul aristocraților boemĭ, au sfătuit pe guvern de a cere Majestății Sale închiderea sesiunei. In orĭ-ce cas de astă-dată a învins de fapt obstrucțiunea cehă îndată la prima încercare îndreptată contra ei. Și cum-că în Boemia se interpretéză astfel închiderea sesiunei provocată de obstrucțiunea Cehilor tinerĭ o dovedesce faptul, că acolo se aranjază acum sĕrbărĭ ale victoriei lor.

Resultatul dobêndit este însĕ numai negativ. Și Cehii au dat la rêndul lor o probă, că în Austria nu se póte guverna nicĭ contra lor, nu cel puțin pe cale parlamentară. Decă însĕ este adevĕrat, ce se afirmă că ar fi dis Dr. Herold la o adunare din capitala Moraviei, că „noi Cehii facem musică și după acésta musică trebue sĕ se jóce", atuncĭ el a esprimat o dorință firéscă a Cehilor, care însĕ nu se potrivesce cu realitatea situațiunei actuale.

Până ce sĕ ajungă lucrurile aicĭ, adecă sĕ se realiseze aspirațiunile de a înființa un regat boem de sine stătător, mai sunt încă multe fase de lupte crâncene, prin carĭ ar trebui sĕ trécă Austria.

De-ocamdată desvoltarea internă în Austria a luat un alt curs despre care nimenĭ nu póte sci încătrău va duce: la absolutism, la revisuirea constituției, orĭ la federalism?

Ungurii și evenimentele din Austria. Celea ce se petrec în Austria, îi îngrijesce pe Ungurĭ în mare mĕsură. „*Bud. Hirlap*" una din cele mai rĕspândite foi maghiare, ocupându-se de memorabila ședință de Vinerĭ a „Reichsrath"-ului, dice: „Pentru noi Maghiarii evenimentul nu e surprindĕtor. De mult l'am vĕdut venind și l'am așteptat. *Catastrofa însĕ totuși nu ne află pregătițĭ. Nu suntem destul de tarĭ și de solidarĭ...* In raporturile cu Austria nouĕ ne dă direcțiune egemonia germană, séu cehă. Care e mai bună? Nicĭ una! Care e mai rea? Cu greu ai puté s'o spui?... Egemonia germană în Austria, după cum se presentă ea adĭ, pregătesce reîncorporarea Austriei la Germania, de care în 1866 s'a despărțit norocos. Curentul acesta german nu vré, ca în calea lui cuceritóre, sĕ se opréscă la Pojun, ci tinde spre Orient până la Marea-Négră. Egemonia cehă este cel mai puternic bastion și al Austriei și al Ungariei față de imperiul german, cu care suntem acum în alianță cine scie până când; dér ca acéstă egemoniă sĕ ne créscă peste cap, noi nu dorim. Praga e mai departe de Budapesta ca Viena, și Berlinul e mai departe, decât Praga. Asta e un noroc"....

La alt loc aceeașĭ foiă dice, că crisa austriacă va pricinui și o *crisă constituțională în Ungaria*, într'un timp când *și țéra și poporațiunea înótă în datorii până în grumazĭ*, când bântue cérta confesională etc.

Quota. Comisiunea financiară a dietei ungare a desbătut alaltăerĭ proiectul de lege al cvotei pe dece anĭ. Cu ocasia acésta ministru-președinte *Szell* a ținut un discurs remarcabil, în care a declarat între altele, că décă în Austria nu se va desbate și primi proiectul cvotei, *nicĭ în camera ungară nu va veni la ordinea dilei.* Chiar décă proiectul va fi desbătut și primit în dieta ungară, el *nu va fi înaintat spre sancționare*, decât atuncĭ, când *parlamentul austriac va fi primit deja tóte proiectele pactului.*

— D-l *Szell* s'a estins și asupra *raporturilor din Austria* și a constatat, că constituționalismul și parlamentarismul austriac „e străbătut în tóte direcțiunile de-o bólă grea", că *multe grijĭ* îi causéză guvernului unguresc aceste stărĭ și că *stă gata pentru tóte eventualitățile.*

Procesul pentru Iancu. Cetim în „Tribuna" dela 10 Iunie n.: Ni-se comunică faptul, că procesul intentat tinerilor universitarĭ românĭ Scurtu, Steer și Novacovicĭ, pentru depunerea unei cunune pe mormêntul lui Iancu, *va fi pertractat de nou la tribunalul regesc din Deva, în diua de 26 Iunie nou.* Noua pertractare se ține în urma apelului făcut din partea acusaților.

Inchiderea sesiunii „Reichsrath"ului.

„*Ora a douĕspredecea*" despre care a vorbit ministru-președinte austriac cu ocasia apelului, ce l'a adresat mai dĕunădĭ la partide — a bătut într'adevĕr Vinerĭ spre Sâmbătă la 12 óre din nópte. Diua de Vinerĭ a fost o di grea de luptă. Se uniseră partidele din stânga și partidele din drépta antiobstrucționiste, ca, formând o majoritate, sĕ-șĭ măsure sabia cu Cehii — dér nu li-au succes. Dimpotrivă, resultatul acestei *coalițiunĭ* a fost iute și degrabă *inchiderea sesiunei „Rsichsrath"*-ului. Vom arăta aicĭ pe scurt, ce s'a întêmplat în diua de Vinerĭ 8 Iunie, care va rĕmâné memorabilă în analele parlamentului austriac.

Coalițiunea antiobstrucționistă.

Vinerĭ după amiadĭ ministru *Koerber* a învitat pe 24 de membri ai partidelor, carĭ voiau sĕ „lucreze", cum se dice, la o *conferență.* Erau representate: partidele din stânga, marii proprietarĭ constituționalĭ, creștinii-socialĭ, Italienii, partida poporală și Românii. Conferența a durat trei óre. S'a ales din sînul ei un comitet de 10 cu problema, ca din cas în cas sĕ se sfătuéscă asupra mijlócelor de a desarma obstrucțiunea. S'a mai decis, ca partidele coalițiunei sĕ nisuéscă din tóte puterile a vota provisoriul de budget și proiectele de stat cele mai urgente. La cas de nevoiă, sĕ se țină și nóptea ședințe și președinții partidelor sĕ se îngrijéscă despre participarea la cameră a membrilor în numĕr suficient, ca parlamentul sĕ fiă tot-déuna capabil a aduce hotărîre.

Inceputul obstrucțiunei.

Ședința „Reichsrath"-ului s'a deschis la 1 1/2 óre. Deputații într'aceea vorbeau între sine despre ceva primejdios, și că se pregătesce o mare furtună.

După deschiderea ședinței s'a început obstrucțiunea așa disă blândă, prin cetirea numĕrului nesfîrșit al petițiunilor. Cetirea a durat până după ora 5, când capii partidelor nouei coalițiunĭ părăsiră sala și se adunară în conferență. Reîntrând cam pe la 6 óre, președintele *Fuchs* face cunoscut, că întrerupe cetirea petițiunilor și vré sĕ închidă ședința, mai întâiŭ însĕ dă cuvêntul ministrului de agricultură sé rĕspundă unei interpelărĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS".

Din memoriile Regelui Carol.

In numerii trecuțĭ vĕdurăm introducerea, ce-o face Sidney Whitman la traducerea englesă a memoriilor Regelui Carol. Astădĭ dăm loc următórei recensiunĭ a diarului „*Neue Freie Presse*" relativă la aceleașĭ memorii:

La Roma se află columna lui Traian, pe a cărei marmură sunt reproduse, ca într'un abecedar militar ilustrat, rĕsbóiele marelui căpitan și creator din Dacia. Timp de 167 de anĭ au stat Romanii pe teritoriul României de adĭ: Dacii au dat armatei romane generalĭ și Cesarĭ, până ce Aurelian (274 d. Chr.) părăsì țéra în fața năvălirei Goților și distruse podurile de peste Dunăre. După domnia romană venì chaosul migrațiunei popórelor rĕsboinice barbare; printre tóte luptele distrugĕtóre poporul românesc s'a menținut ca prin minune într'o țéră neapĕrată, sub dominațiune turcéscă, înghesuit între Grecĭ și Slavĭ, molestat de Ungurĭ, Polonĭ și Turcĭ, apĕrându-se vitejesce contra anexărei de către Rusia, păzindu-șĭ și păstrându-șĭ naționalitatea latină.

Timp de secole poporului i-a lipsit gloria armelor; atuncĭ Prințul de Hohenzollern, sosit acum 33 de anĭ spre a domni peste Principatele-Unite ale Valachiei și Moldovei sub suzeranitatea turcéscă, creià o armată și cucerì țerei independența și șie șĭ coróna regală, după-ce conduse armata sa și cea ruséscă din victoriă în victoriă. Dér țéra liberată întinerise, grație largului curent de cultură apusană; devenise, mulțumită tuturor mijlócelor de cultură spirituală și materială, un stat înfloritor.

Sĕ ne reamintim, că d'abia la 1861 s'a desființat robia, că prin secularisarea mănăstirilor și exproprierĭ parțiale s'a creat o clasă țĕrănéscă liberă, că prin instituirea unor domenii-model și încuragiarea esploatărei minelor, prin construirea unor căi de comunicațiă țéra a fost încorporată în comerciul de esport! Când Prințul a sosit în țéră, România nu poseda atâția kilometri de șosele, cât posede adĭ de căi ferate (3000 kilometri); s'au făcut școlĭ de tóte gradele; ingînerĭ românĭ au sĕvêrșit admirabilele construcțiunĭ ale podului de peste Dunăre și porturilor; vapóre românescĭ scurtéză cu 24 de óre drumul spre Egipt și Indii! O armată, pe timp de pace de 42.000, în rĕsboiŭ 235.000 ómenĭ, apără țéra, care este adĭ cea mai cultă a Orientului și o garanțiă a păcei.

Tóte acestea sunt în mare parte opera și meritul Regelui cu calitățĭ de rĕsboinic, înțelept și cu însușirĭ rarĭ, care a lucrat cu răbdare, stăruință și devotament la crearea României, unul din pionerii cei mai fericițĭ ai civilisațiunei. El póte privi cu satisfacțiă opera vieței Sale, sĕ-șĭ reamintéscă cu bucuriă tóte greutățile ce a întêmpinat și învins, și de aceea presintă Memoriile sale*) publicului, care póte urmări astfel creațiunea lucrurilor. Am ajuns la volumul al patru-lea, care conține o serie de părerĭ intime ale personagiilor istorice, ale Impĕraților Francisc Iosif și Wilhelm, ale miniștrilor Andrassy și Bismarck, ale Principelui de corónă Friederich Wilhelm și ale altora.

Armele se odihnesc, dilele dela Plevna și dela asaltul redutei Grivița au trecut. Acum e vorba sĕ se adune fructele victoriilor, dér aci se schimbă situația: Rusia nu ține sémă de credinciosul ajutor al Românilor pe timp de nevoiă, încheie la San-Stefano un tratat preliminar de pace cu Turcia și cere României cedarea Basarabiei; ea devine mândră, împuitóre, amenință cu desarmarea, adună trupe în România. Amicul a devenit un inimic amenințător și representantul e rĕu primit în Palatul de iérnă.

Atuncĭ principele Carol lucréză la tóte Curțile și Memoriile sale o dovedesc. Pier-

---

*) „Din viața Regelui Carol al României". Notele unui martor ocular. Volumul IV. Stuttgard, 1900. Cotta.

Planurĭ zădărnicite.

Antiobstrucţioniştiĭ făcură un fel de complot contra Cehilor. Planul lor era, ca în timpul când şedinţa se închide de ordinar, sĕ-i surprindă pe Cehĭ cu propunerea închiderei şedinţei în aparenţă, cu scop, firesce, de a face pe Cehĭ sĕ părăséscă camera şi apoi fără ei sĕ încépă desbaterea modificării legii industriale. Toţĭ membrii partidelor antiobstrucţioniste primiră avisul sĕ nu se depărteze, dér pe cât se póte sĕ fiă tot-déuna mai puţinĭ în sală.

Planul ar fi reuşit, décă nu se întêmpla următorul cas: Un deputat german s'a dus la telefon şi a telefonat nevestei sale, sĕ nu-l aştepte cu cina, căcĭ la cameră se vor întêmpla lucrurĭ marĭ: *Cehii vor fi tromfaţĭ*. In odăiţa vecină se afla un deputat ceh, care încă voia sĕ vorbéscă cu cine-va şi în timp ce aştepta se-i vină rêndul, audi, prin păretele de scândură, tot ce a telefonat deputatul german. Cehul grăbi îndată sĕ vestéscă pe ai sĕ-i despre ceea-ce se pregătesce. Urmarea a fost, că cu tóte-că şedinţa fù declarată de închisă, nicĭ un Ceh nu s'a depărtat din sală, afară de 2—3, carĭ cu birjile au mers în oraş se têrguéscă tot felul de instrumente şi jucării de copii cu care se pótă înscena ceea-ce rar se mai pomenesce în vre-un parlament. La $7\frac{1}{2}$ toţĭ deputaţii Cehĭ erau bine înarmaţĭ şi organisaţĭ în trei grupurĭ de câte 14, pentru a puté aranja cu succes scandalul.

Obstrucţiunea sgomotósă.

Pela $7\frac{3}{4}$ preşedintele declară, că vré sĕ închidă şedinţa. Atuncĭ deputatul german *Zallinger* a propus, sĕ se încépă desbaterea legii industriale. S'au ridicat îndată Cehii *Kramarz, Horiça* şi *Brzorad* şi au protestat contra propunerii. *Preşedintele* dise, că va întreba camera. — Atuncĭ Cehii făcură un sgomot uriaş. De pe băncile lor tablele meselor sburară la moment din loc şi se începù un tărăboiŭ infernal, cum nu se póte închipui. Tonul ce-l dădeau diferitele instrumente, nuanţarea lor, sunetul tobelor, trîmbiţelor, fluerelor, castrónelor şi a câte şi mai câte obiecte, făcea sĕ te credĭ în alte regiunĭ mai „profunde“. De-odată totul încetéză şi adêncă linişte se face. Erau ceasurile 8 $\frac{1}{2}$ şi Cehii păreau obosiţĭ. Preşedintele fù ispitit chiar sĕ spună, că acum desbaterea se póte continua. Dér n'a scăpat bine vorba şi Cehii aducênd două *tam-tam*-urĭ uriaşe, începură sĕ le bată. După acésta cântară în cor mai întâiŭ „*Kde domov muj*“, apoi alte cântece naţionale cehice.

Unora din Cehĭ le trăsni prin minte sĕ mérgă în bucătăria suterană, unde cu vorbe bune şi cu bacşişurĭ grase au împrumutat dela bucătărésă tóte acoperemêntele de tinichea, cu care reîntrând în sală, făcură sgomot infernal. Către 9 óre se lăţi vestea, că 2—3 Cehĭ s'au dus cu birjile în oraş sĕ închirieze dela musica cehă tóte instrumentele de suflat, cornul de vênătóre, bombardonul şi trîmbiţa cea mare. Urmà apoi alt chip de „petrecaniă“. După 9 óre. ca la comandă, toţĭ deputaţii cehĭ strigară: *Ho ho-ho*!, apoi *Ha ha-ha*! Ei erau bine organisaţĭ, căcĭ tot câte 14 inşĭ aveau rolul de-a face „şari-vari“ timp de $\frac{1}{2}$ oră.

Koerber la împĕratul.

La 9 $\frac{1}{2}$ *ministru-preşedinte s'a dus la palat* şi a întrebat, décă Majestatea Sa póte sĕ-l priméscă? I-s'a dat intrare şi a convorbit cu împĕratul timp de 3 sferturĭ de ceas. Koerber se reîntórse apoi la cameră şi grăbi în sala consiliilor de miniştri. La $9\frac{3}{4}$ se ţinù un consiliu de miniştri, discutând asupra situaţiunei. Prin culoarele camerei se svonia atuncĭ, că parlamentul va fi disolvat. Intr'aceea obstrucţia continua în cameră.

Incăerare.

De-odată se face un sgomot mare. Un deputat creştin-social şi un deputat ceh s'au *încăerat*, pentru-că cel dintâiu a dis vorbe vătĕmătóre la adresa Cehilor. Deputatul ceh a însgàrdat de grumazĭ pe creştinul-social, ér acesta a început sĕ-l tracteze cu pumnii. Curênd însĕ au fost despărţiţĭ.

Somn „parlamentar“.

Erau órele $11\frac{1}{2}$, când o mare agitaţiă cuprinse camera. Se lăţi vestea, că *Koerber* merge de nou la împĕratul. După acésta urmà un stadiu de obosélă. Prin coridóre au fost aşedate sofe şi scaune cu brăţare, pe carĭ se rĕsturnară o parte din deputaţĭ. Unii din ei s'au aranjat astfel pentru nóptea întrégă. Mulţĭ şĭ-au desbrăcat pardesiurile, ba unii şĭ-au dat jos şi papucii. Era o adevĕrată tabĕră de nópte. In sală aerul înăduşitor sili pe deputaţĭ sĕ-şĭ desfacă jiletcele şi gulerele dela cămaşă, cei mai bĕtrânĭ se cufundară în somn adênc din care nu-i puté trezi nicĭ sgomotul infernal produs de obstrucţioniştĭ.

Miedul nopţii.

Pe când ministru-preşedinte *Koerber* se pregatea sĕ mérgă a doua óră la palat, Cehii nu încetau cu sgomotul infernal. Erau neobosiţĭ în a bate tobele, a trîmbiţa şi a fluera. Sgomotul încetà de odată. Linişte mormentală se făcù şi toţĭ aşteptau curioşĭ se vadă, ce are sĕ urmeze. Atuncĭ deputatul *Dolezal* ridică sus *tam-tam*-ul şi cu încordarea tuturor puterilor îl lovi de 12 orĭ, în semn că *óra 12 a sunat*.

„In numele împĕratului“.

Punct la óra 1 $\frac{1}{2}$ întrà în sala desbaterilor ministru-preşedinte Koerber, urmat cu paşĭ sĕrbătorescĭ de ceilalţĭ miniştri. Sala începù sĕ fiă inundată de deputaţĭ. Cei carĭ durmiră pe coridor, s'au speriat şi unii fără gulere, alţii fără cravate, descheiaţĭ şi într'o stare de plâns, apar şi ei în sală.

Preşedintele spune, că ministru-preşedinte vré sĕ vorbéscă. Comunicarea acésta au respectat'o şi obstrucţioniştii. Atuncĭ ministru *Koerber*, în mijlocul unei profunde tăcerĭ, dise: „*In numele şi din însărcinarea Majestăţii Sale, declar sesiunea „Reichsrathului de închisă*“.

Urmară câte-va clipe de tăcere apoi érăşĭ un sgomot asurditor şi la fine se împrăştiară care încătrău.

Politica Rusiei în Balcanĭ.

Diarul fruntaş rusesc „*Novosti*“ a publicat dilele aceste un important articol privitor la politica Rusiei în peninsula Balcanică. „Novosti“ şĭ-a luat de basă declaraţiunile contelui *Goluchowski* în sesiunea din urmă a delegaţiunilor. In articolul acesta se arată noua orientare a politicei rusescĭ şi se esplică pentru-ce Rusia trăesce în bună înţelegere cu Austria. Fiind dér cestiunea de mare importanţă, dăm în resumat cuprinsul articolului:

După-ce arată, că politica esternă a Austro-Ungariei se baséză mai ales pe relaţiunile cu tripla alianţă şi cu Rusia, spune „*Novosti*“, că a trecut timpul, când o eşire din Mediterana a avut o mare importanţă pentru Rusia şi când Peninsula-balcanică presenta atâtea puncte de atracţiune pentru imperiul rusesc. Adĭ în faţa Rusiei stau *alte cestiunĭ mai importante* şi sunt fapte împlinite, carĭ nu se mai pot schimba.

Schimbările istorice — dice — s'au îndeplinit în contra voinţei Rusiei şi Rusia nu putea sĕ părăséscă rolul dificil, ce i-l'a creat în *China* fundarea de colonii germane. Inceputul acestor evenimente coincidéză cu începutul domniei împĕratului Nicolae II, ér pentru a proceda liniştit şi evolutiv în *estremul Orient*, Rusia trebue sĕ se asigure faţă cu orĭ-ce eventualităţĭ în Peninsula-balcanică. Acest scop a fost ajuns prin convenţiunea din 1897. — „Novosti“ continuă apoi aşa:

„Pentru-ce s'a făcut convenţiunea din 1897? Esclusiv numai pentru *menţinerea statului quo în Peninsula balcanică.* Ce însémnă acest *statu-quo?* Acésta e situaţiunea, care a domnit în Peninsula-balcanică la încheierea convenţiunei. S'a schimbat óre de atuncĭ încóce acéstă situaţiune? Nu, pentru-că statele balcanice şĭ-au menţinut teritoriile şi stăpânirea lor de mai înainte. Acei publiciştĭ, carĭ nu aprobă convenţiunea din anul 1897, pretind, că venirea lui Milan în Serbia şi numirea sa de şef-comandant presintă dela sine o violare a statului-quo. Dér acésta nu e adevĕrat. Politica actuală a Serbiei a început încă din anul 1894.

„Contrarii convenţiunei, mai spun între altele: Décă convenţiunea n'ar fi fost încheiată, decât numai în scop de neamestec, atuncĭ acésta ar fi absolut de prisos, deóre-ce Rusia ar fi putut urmări o politică de neamestec şi fără convenţiunĭ. Dér simultan cu un amestec cu forţa mai esistă un altul, care se resimte în bine-facerile arătate unui stat. Astfel de servicii am adus noi de repeţite-orĭ Serbiei, Bulgariei şi Greciei. Fără cooperarea ruséscă, representaţiunile *Serbiei* la Constantinopol în favorul Sêrbilor din Macedonia n'ar fi avut nicĭ un succes. Cooperarea Rusiei pentru terminarea rĕsboiului *turco-grec* e cunoscută de toţĭ. In ce privesce *Bulgaria*, misiunea d-lui Kobeko, călĕtoria ministrului de rĕsboiŭ bulgar Paprikow în Rusia, precum şi multe alte fapte, arată, că Rusia e binevoitóre Bulgariei. Contele Goluchowski a numit politica ruséscă cinstită şi leală. Contele a vorbit adevĕrul. Prin faptul, că diplomaţia ruséscă ajută pe Bulgaria cu sfat şi fapt *şi cu voinţa Austro-Ungariei şi în deplin acord cu acest imperiu*, ea nu dă motive de neînţelegerĭ şi de bănuelĭ. Sĕ ne gândim la furtunosul şi greul timp din anul 80, când Rusia din causa Bulgariei era ameninţată aprópe de un rĕsboiŭ cu Austro-Ungaria şi tripla alianţă. Rusia pierduse atuncĭ influenţa în Bulgaria şi supuşii Ruşĭ nu puteau călĕtori prin Bulgaria fără a fi ofensaţĭ şi supraveghiaţĭ de poliţiă. *Noi nu avem nicĭ un motiv de-a reduce astfel de împrejurărĭ triste.*

„Politica balcanică a Ruşilor trebue sĕ se acomodeze la interesele locale şi reale. *Interesele statelor balcanice nu cer de loc, ca Rusia sĕ trăéscă în vecĭnică duşmăniă cu Austro-Ungaria* şi astfel sĕ se slăbéscă însă-şĭ. *E în avantagiul statelor balcanice, ca Rusia sĕ se fortifice şi sĕ facă progrese în politica universală.* Numai o Rusiă tare şi mare póte apĕra statele balcanice în casul unui real pericol.

„Nu trebue sĕ mai uităm, că trei părţĭ din populaţiunea Austro-Ungariei o constituesc Slavii şi că popórele austriace salută convenţiunea cu Rusia. De ce am respinge dela noi pe aceştĭ firescĭ amicĭ ai noştri?

„E mai bine pentru noi sĕ avem de-a face cu Austro-Ungaria amică din anul 1897, decât cu Austro-Ungaria inimică din anul 80“.

Nou rĕsboiŭ în pregătire.

In *China* se pregătesce un rĕsboiŭ sângeros. Tóte scirile, ce sosesc de acolo, presentă situaţiunea ca *estrem de gravă.* Aşa numiţii *Boxerĭ* adecă *liga patrioţilor Chinesĭ*, au provocat în imperiul chinez un pericul, care în tot momentul póte turbura nu numai pacea în China, ci şi faimosul „concert european“.

Décă este adevĕrată o telegramă, ce a primit'o din *Tiencin* agenţia „Reuter“, atuncĭ împĕrătésa vĕduvă s'a dat pe faţă pe partea Boxerilor. Telegrama numitei agenţii spune, că a apărut un edict împĕrătesc în care se *aduc laude Boxerilor* şi se *desaprobă atitudinea* acelor trupe chineze, carĭ au atacat şi ucis pe Boxerĭ.

Numai în provincia *Pecili* numĕrul rusculaţilor trece peste *100,000.* Boxerii au pus mâna pe linia ferată Peking-Tiencin şi au distrus 9 staţiunĭ. Comunicaţia între Peking şi Tiencin a încetat. A sosit un raport la guvernul din Paris, după care vice-regele chines nu garantéză despre siguranţa strĕinilor. Din causa acésta representanţii Franciei au fost siliţĭ sĕ se refugieze din mai multe locurĭ.

Diarele din Londra sunt pline cu scirile cele mai alarmante. „Morning Post“ dice, că *partida palatului* se retrage tot mai în interiorul imperiului, în urma căreia spaima şi terórea cresce mereu, „Times“ spune, că situaţiunea misionarilor devine din di în di tot mai ameninţată şi că Pekingul bâjbăe adĭ de refugiaţĭ. Aceeaşĭ fóiă spune, că la 6 Iunie Boxerii au incendiat şi devastat biserica ruséscă din Tungtingau.

In faţa acestei situaţiunĭ puterile sunt încă în stadiu de pregătire. Până acum nicĭ o urmă de amestec energic nu s'a dat. Puterile se mărginesc de-ocamdată a trimite la China corăbii nouĕ de rĕsboiŭ şi dau instrucţiunĭ representanţilor lor. Comandantul flotilei germane, ce ancoréză la *Cifu*, a primit ordin sĕ trimită un detaşament la Tiencin şi dimpreună cu amiralii celorlalte puterĭ sĕ stabiléscă mĕsurile, ce ar fi de luat în apĕrarea europenilor. Representantul Statelor Unite a primit însărcinarea sĕ facă totul, ce găsesce necesar în apĕrarea cetăţenilor americanĭ, a averii lor, dér *sĕ nu se oblige faţă cu nicĭ un guvern strĕin.*

Mai însemnat decât tóte va fi rolul, ce-l vor juca *Rusia şi Anglia.* Se apropie timpul, când aceştĭ doi rivalĭ vor trebui sĕ stea pe teren chiar în estremul Orient, unde interesele lor se isbesc în capete în cel mai viu mod.

Cursurile administrative comunale.

In şedinţa de Vinerĭ, 8 Iunie n. c. a comisiunei administrative a camerei ungare s'a presentat proiectul de lege privitor la „*cursurile de învĕţământ administrative comunale*“. Prin acest proiect de lege, care pare a fi cu bucuriă salutat de majoritatea membrilor comisiei, se face primul pas

---

derea Basarabiei e inevitabilă, dér atitudinea Principelui pe timp de rĕsboiŭ şi pace i-a cucerit stima lumei şi tatăl sĕu Carol Anton din Sigmaringen, necontenit în relaţiune cu Curţile şi în acelaşĭ timp un raportor conscienţios, il póte asigura, că Impĕratul Francisc Iosif s'a esprimat fórte laudabil despre Principele României. Cu cât Rusia e mai nerecunoscĕtóre faţă cu România, cu atât mai calde devin relaţiunile cu Austria şi Principele observă cu satisfacţiă: „*Neue Freie Presse*“ e cu totul de partea României“; Brătianu a fost primit fórte bine la Viena, fórte reservat de către Bismarck. La Petersburg s'a observat acésta şi Gorciacow a dis, că atitudinea Austriei a început a deveni dubiósă, căcĭ pare a întinde României mâna.

Când lucrurile luară astfel o înfăţişare seriósă, Bismarck intervine energic şi propune Congresul din Berlin pentru resolvarea cestiunilor orientale. Acolo se hotăresce sórtea Europei, într'acolo se duc Brătianu şi Kogălniceanu. Ei referă: „Bismarck e stăpânul absolut al situaţiei“. Sub conducerea sa, Congresul hotăresce: „Independenţa României se recunósce numai cu condiţia, ca Evreii sĕ fie emancipaţĭ, ca Basarabia sĕ fiă cedată Rusiei, în schimb România capĕtă gurile Dunărei cu insula Şerpilor şi Dobrogea până la linia Silistra-Mangalia“. Delegaţii românĭ sunt invitaţĭ, ca şi mai înainte representanţii Greciei, în faţa congresului, care ascultă explicaţiile şi obiecţiunile lor şi primesce memorandul lor. Tratatul din Berlin se ratifică, România trebue sĕ se supue: „Luptele ce au susţinut România în ultimele lunĭ şi are sĕ mai susţie, sunt incomparabil mai serióse decât cele dela Plevna şi Vidin, şi a eşi din ele victorios va fi mai onorător pentru ţéra mea, decât laurii culeşĭ pe câmpiile Bulgariei. E trist şi adânc umilitor de a subordona independenţa nóstră, câştigată pe câmpul rĕsboiului, cedărei Basarabiei, şi trebue multă răbdare şi moderaţiune spre a accepta acésta liniştit. Vom arăta însĕ marilor Puterĭ, că scim sĕ ieşim cu onóre şi din situaţia cea mai rea“.

Intréga activitate naţională trebue sĕ se concentreze acum asupra datoriilor economice şi politice din Dobrogea. Principele urmăresce cu interesul cel mai amical ocuparea Bosniei, resistenţa neaşteptată, situaţia cea grea, rĕscóla şi face observaţiile următóre: „Austro-Ungaria şĭ-a creat, prin întrarea sa grăbită în Bosnia, dificultăţĭ militare şi financiare. E inesplicabil cum o putere, care e vecină cu acéstă ţéră de sute de anĭ, nu a cunoscut disposiţiile şi împrejurările ce domneau acolo. Ocupaţiunea nu trebuia sĕ fie decât o menire culturală şi pacĭnică. Acum nu se mai póte merge înapoi; trebue sĕ se îndrepteze greşelile relei apreţierĭ printr'o sumă de mijlóce ce nu corĕspund cu scopul“. Sentimentul cel mai sincer al amiciţiei face pe Prinţul sĕ vorbéscă astfel, căcĭ Austria a fost cea dintâiŭ, care s'a hotărît sĕ trimită un ministru plenipotenţiar la Bucurescĭ în persóna contelui Hoyos, care fusese în timpul din urmă ministru plenipotenţiar la Washington.

(Va urma.)

spre marea şi gréua operă a reformei administraţiunei, care de-atâtea-orĭ a fost discutată în cameră şi în pressa unguréscă, fără a se fi putut ajunge până acum la vre-un resultat.

Prin proiectul de lege amintit are să se facă acum reforma primă, după care succesiv vor urma şi celelalte reforme până când în urmă întrégă administraţiă va fi schimbată. Şoviniştii ungurĭ légă marĭ speranţe de contemplata reformă, deóre-ce nu au nicĭ o îndoélă, că din punctul de vedere al „ideii de stat maghiar“ şi al „*naţionalităţilor*“ ea va fi întocmită întru tóte după gustul lor.

Discusiunile din şedinţa de Vinerĭ a comisiunei dietale administrative le-a început Lud. *Hollo*, care declară, că ideile cuprinse în proiect le află bune, dér totuşĭ nu le póte primi, de-óre-ce în fruntea administraţiei unei comune trebue să fiă ómenĭ cu calificaţiune mai înaltă, „carĭ şi din punct de vedere naţional să fiă cu totul de încredere“, bine dotaţĭ etc. Propune, ca să' se lase proiectul până la tómnă şi atuncĭ să fiă desbătut de-odată cu cestiunea organisărei administraţiei comunale. — Ministrul-preşedinte Coloman *Szell* observă, că orĭ cum ar fi organismul comunal, e neîndoios, că vor trebui să stea în serviciu persóne cu calificaţiune mai mare ca adĭ. Nu doresce cursurĭ, carĭ stau pe un grad teoretic înalt, ci voesce *ómenĭ practicĭ*, căcĭ de praxă este trebuinţă. Proiectul e urgent şi orĭ cum ar fi organisarea administraţiei, acest proiect va fi corĕspundĕtor ei. In fine proiectul a fost primit atât în general, cât şi la desbaterea pe paragrafĭ după anumite modificărĭ neimportante.

*

Étă şi cuprinsul proiectului presentat de ministrul-preşedinte Szell şi primit în comisiunea administrativă:

In înţelesul proiectului, cursul va dura *numai un an* şi se vor deschide în diferitele părţĭ ale ţĕrei 8—10 cursurĭ. Taxa de înscriere va fi 40 cor. de persónă. Cei mai sĕracĭ vor fi scutiţĭ de acéstă taxă, eventual vor primi stipendii. In scopul acesta la fiă-care curs se vor pune la disposiţiă câte 3000 cor.

Obiectele cursului vor fi: In *semestrul I*: purtarea cărţilor funduare; Basele dreptului comercial, de cambie şi faliment. In *semestrul II*: Elementele dreptului financiar şi a doctrinei financiare. Honvedimea, puterea armată, doctrina comptabilităţii de stat, statistica şi administraţia comunală.

Mai mulţĭ dintre membrii comisiunei administrative a camerei au făcut observarea, că aceste obiecte de propunere ar fi prea multe şi că ar trebuit să dureze cursurile câte doi anĭ. Ministrul-preşedinte însĕ a stăruit să rĕmână cursul numai pe câte un an şi décă se va dovedi, că e prea puţin, se va lungi pe doi anĭ. Spesele anuale ale fiă-cărui curs ar fi câte 10.000 coróne.

SCIRILE DILEI.

— 30 Maiŭ v.

Directoriul fundaţiunei Şuluţane şĭ-a început şedinţele în Blaşiŭ Sâmbătă înainte de amiadĭ sub presidiul Metropolitului. Afară de capitularişti, au luat parte, spune „Unirea“, d-nii: George Pop, direct. de finanţe în Nyiregyháza, Iuliu Bardoşi, insp. şcol. pens., Iosif Pop, Ioan Mezei, Ales. Onacĭ şi Andreiŭ Frâncu, judĭ de curiă în Budapesta, Leontin Pop, jude de tablă pens., Vasilie Hossu, jude de tablă în Cluşiŭ, Bas. P. Hărşan, adv. Sibiiu., Dr. Ales. Pop, medic arch. Blaşiŭ, Dr. Isid. Marcu secr. metrop. ca notar, şi adv. arch. Dr. Iuliu Maniu. Dintre membrii Senatului au sosit d-nii: Patriciu Barbu, adv. în Reghin, Ioan Simionaş preş. sedr. orf., Deva. Şedinţele se continuă.

La Orăştiă institutul românesc de credit şi economii de-acolo „Ardeleana“ a cumpărat otelul „Szechenyi“, o mare clădire aflătóre într'o stradă principală a oraşuluĭ. Têrgul s'a încheiat în sĕptĕmâna trecută. Preţul de cumpărare a fost 32.500 fl. Acésta este a doua casă mare şi la loc însemnat, ce o are „Ardeleana“ în Orăştiă.

Statutele reuniunei române de înmormêntare din Sibiiu au fost aprobate de ministeriul de interne şi astfel reuniunea încurênd îşĭ va puté începe activitatea.

Censură de advocat. D-l Dr. *Alesandru Străvoiu*, candidat de advocat în loc, a depus la finea sĕptĕmânei trecute censura de advocat la universitatea din Budapesta.

Introducere. „Biserica şi Şcóla“ din Arad publică în numĕrul mai nou actual episcopului Iosif Goldiş datat dela 30 Maiŭ c., prin care face cunoscut, că încuviinţând şi dênsul alegerea lui Vasilie Mangra în postul de „preşedinte-vicar episcopesc la consistorul eparchial din Oradea-mare, în diua de 30 Maiu l'a şi întrodus in funcţiune“.

Protopop onorar. D-l Ioan *Pantea*, paroch în Rîciu, pentru zelul şi meritele sale desvoltate pe terenul bisericesc, a fost numit protopop onorar.

A sărit din vêrful turnului. Cu ocasiunea nenorocirei întêmplate laziderea bisericei române gr. or. din Tîrgovişte (com. Aradului, protopopiatul Belinţului), despre care şi noi am scris la timpul sĕu, s'a întêmplat un cas fórte interesant, despre care raportéză „Bunul Econom“ următórele: Cu prilejul nenorocirii, în vêrful turnului, la înălţime de 18 metri, se afla un fecior de ţĕran român, care simţind, că turnul se clatină, şĭ-a dat avênt şi a sărit, înainte de prăbuşire, ajungênd jos la o distanţă de 6 metri dela basa clădirii. A cădut însĕ aşa de norocos, că afară de-o mică ameţélă, *nu i-s'a întêmplat nimic.* Flăcăul era în opincĭ şi a sărit strîngêndu-şĭ mânile la olaltă înaintea peptului, ér piciórele ţinêndu-le contrase sub pântece. Astfel a cădut pe tălpĭ şi în urmă pe cóte, fiind cel mai norocos în tótă nenorocirea.

Concertul filarmonic, despre care am anunţat, că se va da în 15 Iunie n., va avé următorul program: 1. Beethoven: Uvertura la tragedia „Coriolan“ de Collin; 2. Mozart: Concert (nr. 10) pentru două pianurĭ cu acompaniare de orchestră: a) Allegro, b) Andante, c) Rondo (Allegro), de Carol Reinecke, esecutate de pianistele Elsa şi Gretchen Krummel. 3. Haydn: Symphonia nr. 4 în D-dur: a) Adagio Presto), b) Andante, c) Menuetto (Allegretto şi d) Finale (Vivace.)

Jubileul lui Guttenberg. In dilele de 23 şi 24 Iunie n. în tóte capitalele din lume se va sĕrbători aniversarea de 500 anĭ dela nascerea lui Guttenberg, inventatorul tipografiei. La Maienza (Mainz), oraşul unde s'a născut marele inventator, s'au aranjat nisce sĕrbătorĭ colosale, la carĭ dau concursul lor toţĭ literaţii de frunte, academicianii şi întréga lume scienţifică şi artistică. Serbările sunt puse sub patronagiul nobilimei germane, în fruntea cărora au pe primul primar al Maienzei. Aicĭ s'a organisat şi o esposiţiă a artei tipografice în care vor figura instrumentele primitive ale artei tiparului din timpul lui Guttenberg, perfecţionările aduse literilor mobile şi maşinelor până în timpul de faţă. — Societatea tipografilor „Guttenberg“ din România a organisat şi ea marĭ sĕrbărĭ în onórea nemuritorului inventator. In acest scop s'a constituit un comitet compus din mai mulţĭ literaţĭ şi din delegaţii societăţei tipografice. Printre literaţĭ figuréză şi d-l I. L. Caragiale. In séra de 23 Iunie se va organisa o serbare literară artistică în sala Ateneului, pentru care se va face apel la cei mai de frunte literaţĭ şi artiştĭ să dea concursul lor acestei serate. Va apare un numĕr festiv al diarului „Guttenberg“, la care vor colabora toţĭ literaţii românĭ. A doua di se va ţinĕ un congres solemn al lucrătorilor tipografĭ şi se va face o manifestaţiă pe stradele Bucurescilor. Séra se va da un banchet popular.

Un stipendiu. Dela Camera comercială şi de industriă din loc primim următórea încunoscinţare: Ministrul ung. de comerciu prin circularul sĕu cu data 14 Maiŭ a. c. Nr. 29,737 publică concurs la un stipendiu pentru escursiune scienţifică, care în anul acesta este de 1350 cor. La acest stipendiu pot reflecta tinerĭ, carĭ au absolvat cu succes vre-o academiă comercială din patriă séu vre-o şcólă comercială superióră. In rugare este a-se arăta branşa specială, pe care vré să se aplice petentul séu studiile, ce vré să şi-le continue. Să arate succesul practic de până acum, cunoscinţa de limbĭ, programa escursiunei scientifice şi timpul cât are se dureze aceea. Acei petenţĭ, carĭ pe lângă absolvarea cu eminenţă a unei academii séu şcolĭ comerciale, pot arăta în branşa lor succes bun şi în praxă, precum şi cunoscinţă de limbĭ, sunt preferiţĭ. Stipendistul este obligat a face raport ministrului de comerciŭ despre escursiunea sa scientifică. Reflectanţii locuitorĭ în raionul camerei comerciale, anume din Braşov, Têrnava mare, Sibiiu şi Făgăraş, au a-şĭ înainta rugările provĕdute cu timbru de 1 cor., adresate ministrului de comerciŭ, numitei Camere până la 30 Iunie n.

Ca premii pentru şcolarĭ în genere, mai ales însĕ pentru elevĭ ai şcólelor medii, este unul dintre cele mai potrivite preţiosul op „*Caractere morale*“ de d-l Ioan *Popea.* Poveţele numĕróse şi esemplele cât se póte de instructive şi mişcătóre nu pot să contribue, decât la întărirea caracterului tinerimei. Atragem atenţiunea celor interesaţĭ asupra acestui op potrivit de premii. Costă 1 fl. 25 cr. (cu posta 1 fl. 30 cr.) Se póte procura dela Tip. „A. Mureşianu“, Braşov..

Sinuciderea unui primar. Primarul oraşului Dobşina, în comitatul Gömör, s'a împuşcat alaltăerĭ, fără a-se sci încă causa sinuciderei sale. El se numea Szontág Béla, abia era de 35 anĭ şi făcea parte din cea mai distinsă familiă maghiară din comitat. Sinucisul era necăsĕtorit.

Rĕsboiul din Africa Sudică.

Abia acum ese la ivélă, că în cele două sĕptĕmânĭ din urmă armata englesă a suferit pierderĭ marĭ.

Generalul *Rundle* a avut la Senekal *40 de morţĭ şi 150 rĕniţĭ*; a fost silit să se retragă. Mai rĕu a păţit'o generalul *Brabant*, din a cărui armată Burii au prins 2 ofiţerĭ şi 40 soldaţĭ, apoi la Frankfurt şi Heillbron generalul bur Dewett l'a consstrêns să se retragă. Generalul *Warren*, pe care încă l'au bătut Burii, era p'aci să cadă prins. Tóte aceste dovedesc, că în Oranje cel „pacificat“ Burii continuă cu succes lupta de guerilla, despre care Roberts tace.

*

Detaşamante de Burĭ continuă să cutriere Nordostul statului Oranje. O telegramă din sorginte englesă spune, că trupele englese le întêlnim pretutindenĭ, într'un spaţiu restrîns, îndreptându-se spre Bethleem.

*

După informaţiunile date de fostul inginer al minelor din Transvaal, Klimke, valórea aurului produs în cele 10 mine, carĭ erau în esploatare dela începutul rĕsboiului până la sfîrşitul lui Aprilie, era de 1.700.000 de fundĭ. Cheltuelile de esploatare, afară de sumele confiscate de guvern, au fost de 630.000 de fundĭ. Din acestea guvernul a plătit deja 470.000 de fundĭ; restul îl datoresce societăţilor miniere. Suma luată de guvernul republicei sud-africane în contul firmelor englese pentru mine se ridică la 100.000 de fundĭ, ast-fel, că datoria totală a guvernului se urcă la 260.000 de fundĭ. Produsele minelor pe luna Maiŭ sunt necunoscute.

*

Diarele din Londra publică sensaţionala scire, că autorităţile englese din Brindisi au pus mâna pe depeşele guvernului bur către emisarii sĕi din Europa. Depeşele au fost trimise Foreign-Officiului din Londra. Geanta cu depeşele trebuia trimisă la Neapole; la Aden însĕ, în loc ca ea să fiă remisă unui vapor german, geanta a fost predată curierului din India, care venea din Bombay.

Scirĭ mĕrunte din România. — Se anunţă, că A. S. R. *Principesa de Hohenzollern*, augusta mamă a M. S. Regelui Carol se află greu bolnavă, şi că din causa acésta Regele, care este fórte îngrijat de scirile, ce le-a primit despre starea sĕnătăţii princesei-mame, va pleca la Sigmaringen.

— M. S. Regina a dispus, ca elevii distinşĭ ai conservatorului să ia parte de două-orĭ pe an la audiţiunile musicale, ce se vor da la Palat.

— Detaşamentul din Tecuciu, care a distrus focarele de lăcuste din Capricióra şi Buhoiara, a recunoscut şi focarul Cerbu pe care îl distruge actualmente.

— D. Take Ionescu, ministrul finanţelor a sosit Vinerĭ séra la Sinaia, împreună cu d-na Ionescu, venind dela Viena.

— „*Sindicatul diariştilor din Bucurescĭ*“ pregătesce pentru Sâmbătă séra şi Dumineca, 3 şi 4 Iunie, nisce sĕrbătorĭ populare în grădina Cismegiu, cum nu s'au mai vĕdut nicĭ-odată în Capitală. Vor fi cu acéstă ocasiune petrecerĭ, la carĭ va puté să asiste întréga populaţiune a Capitalei şi carĭ vor lăsa cele mai frumóse amintirĭ.

— Ministerul instrucţiunei publice a hotărît, că de aci înainte toţĭ *autorii de cărţĭ didactice*, carĭ vor cere pentru acele cărţĭ aprobarea ministerului, vor depune o taxă de 100 lei odată cu manuscrisul cărţei. Acéstă taxă va servi la plata membrilor comisiunei însărcinate cu esaminarea lucrărilor presentate.

— Sâmbătă a fost espulsat prin Giurgiu fotograful Fachiroff, din strada Dómnei, amestecat în agitaţiunile bulgăresci.

— Monumentul lui Tudor Vladimirescu, în oraşul Tg.-Jiu, a fost terminat. Inaugurarea se va face în vara acésta.

— S'a hotărît *crearea unei clase nouĕ* pentru medalia „*Rĕsplata Muncei*“, care va fi destinată membrilor învĕţămêntului secundar.

ULTIME SCIRI.

Viena, 11 Iunie. Situaţia politică e neschimbată. Probabil, că „Reichsrath“-ul nu se va întruni decât la tómnă. In Praga s'a ţinut erĭ o conferenţă a Cehilor tinerĭ, în care Dr. *Herold* a dis: „Deputaţii cehĭ au aranjant alaltaerĭ în parlament o musică, după ale cărei tacturĭ trebue să se jóce în Austria“.

Londra, 11 Iunie. „Daily Express“ primesce din Shangai scirea, că linia ferată Peking Tiencin e restabilită de soldaţĭ streinĭ. Indată-ce se va fi restabilit total, *10,000 soldaţĭ de tóte naţionalităţile vor fi trimişĭ să ocupe Peking-ul.* O trupă de *Cazacĭ* a fost atacată erĭ de Boxerĭ în apropiere de Tiencin. Cazacii au puşcat asupra lor şi au omorît câţĭ-va din Boxerĭ.

Tiencin, 11 Iunie. Mişcarea Boxerilor se estinde şi în provincia *Sarcĭ* Vinerĭ au sosit 111 soldaţĭ ai marinei francese. La Peking au plecat 650 soldaţĭ englesĭ, 100 americanĭ, 40 italienĭ şi 25 austro-ungarĭ. C'un alt tren au plecat 600 soldaţĭ ruşĭ, japonesĭ şi francesĭ.

Berlin, 11 Iunie. Oficiul german de esterne a primit din China scirea, că *Chinesii* au incendiat casa misiunei americane şi casa clubului internaţional din Pejho. Pe stradele Pekingului, soldaţii chinesĭ au insultat şi bătut pe secretarul consulatului belgian.

Literatură.

In institutul tipografic „Minerva“ din Orăştie a apărut „**Inceputurile diaristicei nostre**“ (1789—1795) de *Ilarie Chendi.* Conţine 34 pag. 8°.

DIVERSE.

Pesce scump. Cel mai frumos şi mai scump pesce se cultivă în China. Mai preţios este o speţiă de păstrav, din care un singur esemplar se vinde cu 1700 florinĭ Pescele acesta e mic şi póte fi acoperit cu un tăier.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următórele cărțĭ:

Scrierĭ scolare.

Istoria pedagogiei de *V. Gr. Borgovan* O carte nouă și de mare interes pentru toțĭ bărbații de șcólă. Prețul 1 fl. 50 cr. (cu posta 1 fl. 60 cr.)

Istoria Biblică pentru folosul scólelor poporalĭ din diecesa Gherlei. (Cu permisiunea superiorilor) Tipărită în 1898, Partea I (Testamentul vechiŭ) costă 25 cr., ér partea II (Testamentul nou) 20 cr. plus câte 3 cr. porto de fiă-care.

Cântul în școla poporală de *Iuliu Pon.* învĕțător în Năsĕud. Teoria, praxă și cântărĭ. Este o scriere întocmită pentru cei ce propun cântările. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Manual catechetic pentru primii anĭ școlasticĭ, ca îndreptar pentru catecheți, învĕțătorĭ și părințĭ, prelucrat de *Basiliu Rațiu*, fost profesor în seminariul din Blașiu și vicar la Făgăraș. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

„Invĕțătura creștinéscă, séu ***Catechismul mare*** pentru tinerimea greco-cath *Edițiunea III.* (1898). Cu binecuvêntarea episcopului de odinióră al Gherlei, Ioan Alexi. Noua edițiune a apărut cu îmbunĕtățirĭ și e tipărită cu ortografia cu semne. Conține 284 pag, format 8⁰, e legată solid și costă 80 cr. (cu posta 90 cr.)

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maier.

Cursul pieței Brașov.

Din 12 Iunie 1900.

Bancnota rom.	Cump.	19.—	Vênd.	19.04
Argint român.	Cump.	18.80	Vênd.	18.90
Napoleond'orĭ.	Cump.	19.24	Vênd.	19.26
Galbenĭ	Cump.	11.30	Vênd.	11.40
Ruble Rusescĭ	Cump.	127.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.50	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.72	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	Vênd.	101.—

A V I S.

Prenumerațiunile la **Gazeta Transilvaniei** se potŭ face și reînoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonațĭ sĕ binevoiască a arăta în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit și sĕ arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iunie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.95
Renta de coróne ung. 4%	91.20
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	120.50
Impr. căil. fer. ung. în argint. 4½%	99.40
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	116.80
Bonurĭ rurale ungare 4%	91.75
Bonurĭ rurale croate-slavone	92.50
Impr. ung. cu premii	1?8.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	138.75
Renta de argint austr.	97.95
Renta de hârtie austr.	97.75
Renta de aur austr.	116.20
Losurĭ din 1860	134.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.50
Acții de-ale Băncei ung. de credit	713.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	708.—
Napoleondorĭ	19.29
Mărcĭ imperiale	118.50
London vista	242.25
Paris vista	96.32½
Rente de coróne austr. 4%	97.45
Note italiene	90.55

ANUNCIURI (inserțiunĭ și reclame)

sunt a se adresa subscrisei administrațiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazetei Trans.“

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Maiŭ 1900.

Budapesta — Predeal — Bucurescĭ.

Tren de persón.	Tren accel.	Tren mixt.	Tren de persón.	Tren accel.		Tren mixt	Tren de persón.	Tren accel.	Tren accel.	Tren de persón.
10.—	10.—			2 10	pl. Viena . . . sos.		1 50	7.20	1.50	6.20
8.30	6 50		5.45	9.15	Budapesta		7.10	1.10	7.50	6.20
11.21	8 46	5.10	9.27	11.12	Szolnok	7.16	3.22	11.12	5.32	3.25
1.33	10.38	8.00	11.33	12.47	P.-Ladány	4.36	12.54	Arad	3.56	1.12
3.42	11.56	7 22	1.48	2.11	sos. Oradea-mare pl.		11.04	8.18	2.38	11.36
3.58	12.16	12.20	2.06	2.18	pl. Oradea-mare sos.	7 11	10.44	8.08	2.31	11.17
4.38	12.46	1.15	3.03	2.50	Mező-Telegd	6 21	10.7	Maria-	2.01	10.42
5 20	1.26	2.21	3.45	3.26	Rév	5.26	9.32	Rodna	1.34	10.08
5.43		2.57	4.06		Bratca	4.51	9.11	7 30		9.50
6.31	2.16	4.00	4.53	4.16	Ciucia	3.25	8.37	7.28	12.52	9.19
7.16	2.49	4.59	5.32	4.52	B.-Huiedin	5 41	7.55	Pisci	12.20	8.37
8.06		6.13	6.24		Ghârbău	4.01	6.54			7.37
8 33	3.50	7.04	6 59	5.55	sos. Clușiu pl.	3.00	6.13	6.05	11.01	7.—
8.50	tr. prs. 4.20	8.40	Tr. acc.	6.11	pl. Clușiu sos.	2.54	12.07	5.45	10.46	6.45
9.07	4.41	9.09	Comunicație direct. Bpesta-Arad-Predeal.	6.27	Apahida	5.02	11.45	Comunicaț. dir. Buc., Pred., Braș. Teiuș, Arad, Bpsta		6.27
10.14	5.53	10.40		7.26	Ghiriș	3.40	10.24		9.23	5.12
10.44	6.24	11.25		7.50	Cucerdea	3.11	9.53		8.54	4.43
10.56	6.33	11.40		7 52	Cucerdea	3.04	9.43		8.49	4.33
11.03	6.40	11.49			Uiuóra	2.58	9.37			4.27
11.12	6.48	11.59		8.16	Vințul de sus	2.51	9.30			4.20
11.34	7.11	12.29		8.32	Aiud	2.29	9.07		8 23	3.59
11.52	7.32	12.55		8.37	sos. Teiuș pl.	2.07	8.45	3.33	8.06	3.38
12.24		1.30	11.45		pl. Teiuș sos.	1.42		3.18	8.00	3.02
12.53		2.07			Crăciunel	1.09				2.36
1.02	Dela 1 Iunie circulă Duminecă și în sărbătorĭ gr. or. precum și în fie-care Joia dela Brașov la Sinaia.	2.26	12.28	9.04	Blasiŭ (ungh. Târnavei)	12.58		2.52	7.35	2.21
				9.05	Blasiŭ (ungh. Târnavei)	12.56		2.51	7 34	2.26
1.14		2.36	12.29		Blașiu	12.49				2.16
1.45		3.14		9.31	Micăsasa	12.11			7.08	1.44
2.01		3.33	1.05	9.43	sos. Copșa-mică pl.	11.50	Circulă Vinerea Predeal-Brașov	2.16	6 56	1.25
2.15		3.48	1.07	9.47	pl. Copșa-mică sos.	11.14		2.14	6.50	1.06
2.33		4.08		10.01	Mediaș	10.55			6.37	12.49
3.04		4 45	1.43	10 25	Elisabetopol	10.24		1.42	6.16	12.18
3.40		5.27	2 08	10.53	Sighișóra	9.45		1.14	5.49	11.40
3.47		5 47	2 15	11 —	Sighișóra	9.35		1.07	5.42	11.33
4.03		6 08	2.29	11.14	Hașfalĕu	9.12		12.53	5.28	11.16
5.35		7.54	3.31	12.26	Homorod	7.44		11.54	4.23	10.03
6.13		8.32		12.58	Agoștonfalva	7.03	4.51		3.50	9.22
6.43		9.09	4.16	1.16	Apața	6.38	4.20	11 11	3.35	8.57
7.16		9.40		1.35	Feldióra	5.58	3.32		3.15	8.27
8.--		10.25	5.07	2.09	sos. Brașov pl.	5.08	2.10	10.26	2.45	7.48
3.55	6.40	11.—	5.14	2 19	pl. Brașov sos.	9.27	6 58	10.14	2.18	5.00
4.40	7.30	12.26	5 56	3.01	Timiș	8.47	5.57	9.36	1.42	4.05
5.10	8.00	1.11	6.26	3.31	Predeal	8.20	5.11	9.12	1.12	3.32
11.55	10.05 Sinaia	6.05	11.10	9.10	sos. Bucuresci pl.	3.05		5 40	9.15	7.50

Sepsi-St.-Georg — Ciuc-Gyimes — (Palanca).

Tren mixt				Tren mixt		
5.19	8.50	3.16	Brașov	8.25	1.51	6.48
4.58		2 27	Cezdi-Oșorheiŭ	8.53		6 50
7.10	11.05	4 57	Sepsi-Sângeorgiu	6.30	12.05	4.31
7.54	11 57	5 41	Malnaș	5.48	11.24	3.47
8 14	12 22	6.01	Băile Malnaș	5.36	11 12	3.35
8 57	1.09	6 43	Băile Tușnad	4.53	10.30	2.48
9.18	1.32	7.08	Tușnad	4.36	10 14	2 31
10.39	3.00	8.17	Ciuc-Sereda	3.20	8 56	1.08
1 35	5 57	sos.	Ciuc-Gyimeș	pl.	5.40	9.50

Copșa-mică — Sibiiu — Avrig — Făgăraș

tr. prs.	tr. dpr.	tr. prs.	tren	mixt		tr. prs.	tr. mixt	tr. dprt.	tren de persón	
2.21	4.43	11.30		7.10	pl. Copșa mică . sos.	6.25	9.32	3.25		12.35
3.50	6.36	12.58	7 52	8.50	Ocna	5.07	8.08	1 50	3.29	11.01
4.12	7.04	1.20	8.18	9.15	sos. Sibiiu pl.	4.40	7.41	1 21	3.—	10.30
tr. mxt. 4.33	Comunică Numai Marța și Vinerea	tr. mixt 2.—	Circulă din 15 Maiŭ — în 15 Sept.		pl. Sibiiu sos.		7.33	Circ. Marța și Vinerea	Cir. din 15 Mai — 15 Sep.	tr. mixt 8.57
5.23		2 54			Tălmaciu mare		6 45			8 04
6.15		3.59			Avrig		6.01			7.15
8.34		6.35			sos. Făgăraș . . pl.		3.32			4.25

Mureș-Ludoș — Bistrița

Tren mixt și de pers.				Tr. mixt și de pers.		
4.—	9.06	4.25	Mureș-Ludoș	6.49	7.30	Sâmb.
5 01	10.29	5 39	Zau	5.52	6.35	circulă
6 57	12.48	7.19	Țagu-Budatelic	4.10	4.54	9.44
7.55	1.55	Balo	St. Mihaiu de câmpie	Numai	3.44	8.46
8.47	3.02	6.35	Lechința	Marțĕ,	2.48	7.43
9 24	3.52	Circ	Ș.-Măghiăruș	Viner,	2.05	6.52
10.14	4.55	Marța	Bistrița	Dumin circulă	1.16	5.55

(Numai Luni, Joi și Sâmb. — Numai Lun, Joi și Sâmb. circulă)

Cucerdea — Oșorheiu — Regh.-săsesc.

1.40	8.10	3.16	9.00	pl. Cucerdea . . sos.	7.42	2.38	8.30	12.31
2.32	8.51	3.57	9.42	Ludoș	6.59	1.55	7.37	11.23
3.29	9.40	4.44	10.30	Cipău	6.24	1.19	6 51	10 39
4.32	10.30	5.34	11.22	sos. Oșorhei pl.	5.30	12.25	5.43	9.30
4.50	10.42	5.45		pl. Oșorhei sos.		8.36	5.04	9.15
6 19	12.16	7.14		sos. Regh.-săs. . pl.		7.15	3.30	7:54

Ghiriș — Turda

7 33	10 50	6.—	10.23	Ghiriș	5.05	7.—	3.20	9.12
7.55	11.12	6-27	10.45	Turda	4.45	6.40	3.00	8.52

Dej — Bistrița.

9 50	7 24	Dej.	6.48	3 25
10.49	8.30	Beclean	5 58	2.25
12.50	9.56	Bistrița	4.29	12.55

Sibiiu — Cisnădie.

5.30	2.15	8 25	pl. Sibiiu s.	7.10	3.55	10.9
5.42	2.27	8.37	Selemb. „	6.57	3.42	9.56
6.06	2.51	9.13	s. Cisnăd pl.	6.36	3.21	9.35

Clușiu — Zălau.

7.25	4.38	Clușiu	5.45	9 29
7.48	5.25	Apahida	5.26	9.07
8.52	6.41	Gherla	3.42	7.38
9.14	7.07	Dej	3.57	7.03
9.38		Dej	3.42	
1.56		Zĕlau	10.45	

Sighișóra — Odorheiu-sĕcuesc.

Tren mixt			Tren mixt	
3 22	11.10	Sighișóra	9.51	5.32
3.54	11.40	Hașfalĕu	9.02	4.54
6 20	1.59	Odorheiu-sĕcuesc.	7.15	3.—

Alba-Iulie — Zlatna.

4 37	9 40	4 36	Alba-Iulia	7 22	11.01	6 16
7.28	12.25	7.47	Zlatna	5.—	8.22	3 50

Brașov — Zêrnești

8.35	5.10	9.15	Brașov	7.27	1.32	8.34
9.57	6.12	10.07	Rêșnov	6.31	12.41	7.47
10 28	6.43	10.38	Zêrnești	6.00	12.05	7.20

Timișóra — M.-Rodna-Lippa.

3 20	9.05	3.15	Timișóra	7 50	1.05	7 20
7 08	12.43	6 37	M.-Rodna	4.00	9 51	3 32

Brașov — Chezdi-Oșorheiu

5.19	8.50	3.15	pl. Brașovŭ . . sos.	10.04	8.25	1.51	6.48
5.53	9.33	3.50	Prejmerŭ	9.34	7.55	1.21	6.10
6.35	10.31	4.34	Sepsi S. Georg.	8.47	7.04	12.30	5.05
6 50	10 49	4.52	Sepsi S. Georg.	În sărbătorĭ dela 1 Iul. p. la 15 Sept.	6 49	12.15	4 51
8.03	12.33	6.05	Covasna		5.37	11.01	3.16
8.53	1.37	6.50	sos. C.-Oșorheiu . pl.		4.58	10.22	2.27

*) Notă: Órele însemnate în stânga stațiunilor, sunt a se ceti de sus în jos; cele însemnate în drépta de jos în sus. — Numeri încuadrațĭ cu liniĭ mai negre însemnéză órele de nópte. — Semnul ⟵⟶ arată cu signa direcția, încătrău merge trenul.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.